

Di biifi Paulosu manda da dee biibima u Galasia

Wan wöutu a fesi.

Di womi de kai Paulosu bi dë wan u dee tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu. Nöö hën mbei di biifi aki manda da dee biibima a dee köndëköndë u di pisiwata de kai Galasia.

Nöö di soni mbei a mbei di biifi aki. A bi go a Galasia faa tja di Buka u Masa Jesosi go da dee sëmbë u di köndë. Nöö hën so u dee sëmbë fu ala bia libi ko ta waka a Masa Jesosi baka. Nöö di a kumutu dë, tee bakaten hën a ko jei taa wanlô sëmbë ko a dee Galasia biibima dendu dë ko tja wan njunjun buka poipoi wan ko da de, taa di fa de biibi a Masa Jesosi dë an tjika eti. De musu koti di maaka u Isaëli ta hoi dee Isaëli wëti ufö Gadu sa limbo fesi da de. Nöö de taki wan oto soni tu taa Paulosu aan taki a di Buka a bi tja ko da de naandë, biga na Gadu bi dëen di buka. A libisëmbë nöö a feni ën. Sö de ta lei dee Galasia sëmbë.

Nöö di Paulosu jei sö, hën a mbei di biifi aki wante manda bai de a dee lö lei dë. A manda leti de tu fa u de musu libi kuma biibima u Masa Jesosi.

Aki di biifi seti.

1 ^{1,2}Wë dee sëmbë, mi Paulosu ta manda gaan odi da unu e. Nöö mi ta mbei di pampia aki da un dee sëmbë dee ta biibi a Masa Jesosi liba ta miti makandi a dee köndëköndë u di pisiwata u Galasia dë. Fa mi dë aki, mi da wan u dee tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu e. Nöö na libisëmbë buta mi sö. Na de manda mi tu. Ma Jesosi Keesitu ku hën Tata di bi weki ën a dëdë buta mi. Nöö fa

mi ta manda di biifi da unu aki, nöö mi ku dee oto biibima u Masa Jesosi dee mi ku de dë aki, sö u tuu ta mandëen.

³Nöö u Tata Masa Gadu ku Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu e, ta heepi unu ku de bunuhati. De musu mbei hati fuunu dë bööböö.

⁴Fa Masa Jesosi sai dë, dee sëmbë, nöö hën wë hopo ën seei paka di paima da u fu dee hogidu fuu hedi e. Nöö a du ën faa sa puu u a dee hogi libi basu u di ten u dë aki. Sö wë u Tata Masa Gadu bi kë kaa.

⁵Nöo fa a sai dë a musu abi gafa ku nëbai fu teego. A tan sö.

Aki Paulosu ta piki de taa wan kodo buka u Masa Gadu nöo dë.

^{6,7}Wë dee sëmbë, di soni aki sö, a foondo mi tumisi e. Ma bi mëni sö fu unu taa un bi o bia sö hesi kumutu a di Sëmbë di bi kai unu ku ën bunuhati ko nëën. Wë biga ku ën bunuhati a bi manda „Jesosi„ Keesitu ko jabi pasi da unu fuun sa ko sëmbë fëën. „Hën wë da di Buka di u konda da unu.“

Nöo hën wë un kë disa di bumbuu soni naandë go ta piki dee sösö buka dee oto sëmbë ta konda da unu naandë taa Gadu buka, ma na Gadu buka seei de dë. Wë biga Gadu aambi oto pei Buka möönsö „möön leki di u konda da unu. Ma fu di un ta haika dee oto sëmbë,“ hën wë i si ta buuja unu sö teefa wan saandi un ta du möön.

⁸Nöo mi taki e, dee sëmbë, di Buka di i si u bi tja ko da unu dë, nöo hën nöo da di tuutuu wan e. Hën nöo un musu piki.„ Ee u seei toona ko a unu baka ko da unu wan oto buka, nöo wan musu piki e. Ee wan basia u Masa Gadu Köndë seei bazia ko a unu dë ko da unu wan oto buka möön leki di u bi konda da unu kaa, nöo Masa Gadu musu sibëën fu nöömö e! „Biga di Buka u Gadu hën a ta poi.“

⁹Mi toona taki ën wan pasi möön leti kumafa i si u bi taki ën kaa, taa ee wan sëmbë a unu dë ta konda wan oto buka da unu möön leki di un bi jei a u kaa, nöo di siba u Gadu musu kisi ën fu nöömö e.

¹⁰Wë di fan mi fan aki, unfa un mëni fëën, dee sëmbë? Mi fan ën

faa kai ku libisëmbë ö, naa faa kai ku Gadu? Fa u dë aki, un ninga taa mi ta suku gafa a libisëmbë eti ö? Wë nöön e baa. Biga ee mi ta suku gafa a libisëmbë eti, nöo hën da ma dë wan futuboi u „Jesosi„ Keesitu.

Aki a ta konda da de taa na a libisëmbë a kisi di Buka.

¹¹Be mi taki da unu e, dee sëmbë u mi dë, taa di Buka di i si mi bi tja ko konda da unu dë, nöo na libisëmbë abi ën e. ¹²Biga na a libisëmbë a kumutu, nöo na libisëmbë lei mi ën tu. Ma Jesosi Keesitu hënseei wë ko a mi ko lei mi ën sö. ^{13,14}Biga fa un sai dë, nöo un bi musu jei sö u mi taa a fesi mi bi ta biinga ku hii dee guwenti fuu Isaëli sëmbë tuu, kumafa u bi lei a dee gaan sëmbë fuu. Mi bi dë a sömëni u dee pei u mi fesi a dee soni naandë. „Biga mi bi mëni taa fa mi ta hoi dee Isaëli wëti dë, nöo hën di soni dë Gadu bi kë ufö a o limbo fesi da mi.“ Nöo hën wë mbei mi bi ta sitaafu dee biibima u Masa Jesosi gaanfa seei „fu di de an dë ku dee wëti dë möön.“ Ma hii fu di dë, nöo hën di keiki u Gadu wë mi bi ta biinga u kaba a sösö sö e. Ma bi sabi seei.

¹⁵Ma fa i si mi bi ta du dë seei, Gadu bi a' bunuhati u mi o. Biga gaanduwe a fesi bifö de pai mi, nöo a bi tei mi kaa fu mi ko sëmbë fëën a bakaten. ¹⁶Nöo hën wë u dë teefa di juu dou, hën a mbei mi ko sabi Jesosi di Mii fëën, fu mi sa ta tja di Buka fëën awaa ta konda da dee sëmbë dee an dë Isaëli sëmbë.

Wë nöo fa i si a bi ko a mi naandë, nöo ma bi go a na wan libisëmbë go

hakisi ee andi u mi musu du möönsö e. ¹⁷Na a dee Tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu, dee dë a Jelusalen, seei mi bi go. Fa de bi dë tjabukama ufö mi seei, ma töku ma bi go a de. Ma mi hopo u mi wante, mi wanwan, hën mi go u mi te na Alabia a di sabana köndë dë. ¹⁸Wë nöö fa mi ta taki ën aki sö, hën da libisëmbë lei mi di buka nöö?

Nöö di mi kumutu na Alabia naandë, hën mi toona go a Damasikusi baka ka mi bi kumutu. ¹⁸Nöö hën mi tan dii jaa naandë. Nöö hën mi toona kumutu a Damasikusi go a Jelusalen go haika Petuisi, be mi ku ën mbei guwenti awaa. Nöö hën mi dë ku ën a Jelusalen dë teni-a-feifi daka ufö mi kumutu dë. ¹⁹Ma nöö fa i si mi bi go dë seei, ma si dee oto Tjabukama u Masa Jesosi möönsö e, ma di baaa u Jesosi de ta kai Jakobosi hën nöö mi bi si dë. ²⁰Nöö fa mi ta fan aki, Masa Gadu seei sabi taa na soni mi ta mindi e. Tuutuu soni mi ta taki.

²¹Nöö hën di mi kumutu a Jelusalen naandë, hën mi go ta waka a dee köndëköndë u Silia ku Silisia ta konda di Buka u Masa Jesosi Keesitu ta lontu. ²²Ma dee oto biibima fëen dee ta miti makandi a dee köndëköndë u Judea, nöö deseei an bi si mi sabi eti e. ²³Ma de ta jei soni u mi nöö taa di sëmbë di bi ta sitaafu de a fesi ta kii, nöö hën wë bia ko biibi te a tei di Buka u Masa Jesosi ta tja ta paaja, di hënseei bi ta biinga u tapa. ²⁴Nöö di de ko jei sö, hën de ta wai seei ta gafa Masa Gadu fu mi hedi.

Aki Paulosu konda fa a bi go miti ku dee hedima u keiki a Jelusalen.

2 ^{1,2}Wë nöö fa mi ta tja di buka ta paaja dë, nöö a baka teni-a-

fö jaa bifö mi toona go a Jelusalen möön, mi ku Banabasi. Nöö di soni mbei u go ala, u di Gadu seei ko lei mi taa mi musu go. Nöö di u nango, hën u tja di kijoo de kai Titusi go ku u. ¹Biga u ku ën ta wooko di wooko u Gadu makandi.

Nöö hën wë di u go dou a Jelusalen, hën u go a dee sëmbë dee de ta si kuma fesima u de a di biibi. Nöö hën u kai de tja go a së. Nöö hën u fan ku de te u kaba taa sö wan buka u ta tja ta paaja da dee oto köndë sëmbë dee na u Isaëli taa, ee wan sëmbë ja dë Isaëli sëmbë ma i ko ta biibi a Masa Jesosi kaa, nöö a tjika. An dë fii ta hoi dee wëti u Isaëli ufö Gadu o limbo fesi da i. ²Nöö hën u hakisi de ee fa u ta konda di buka dë, ee de dë ku u a wan së. Biga fa de dë hedima naandë nöö u kë de nama ku u, ee nasö nöö a kandë sëmbë o mëni taa sösö soni u ta du.

³Nöö di u fan ku de teefa u kaba, nöö hën de feni taa di buka u ta tja ta paaja naandë, nöö a bunu. ⁴Nöö fa Titusi sai ku u dë, an dë Isaëli sëmbë e. Giiki sëmbë a dë, nöö aan di maaka u Isaëli, ma de an duwengi ën tu fu de koti ën sinkii buta di maaka. ⁵Nöö de an bi o mëni di soni dë seei tu e, ma wanlö sëmbë ta ganjan taa de dë biibima u Jesosi Keesitu fufuu pasi ko saapi a u mindi dë, ko ta watji u ta luku fa u ta libi fiifi söndö u dë a wëti basu. Biga de kë kisi u toona tja go buta kuma saafuma a dee wëti dë basu möön. ⁶Ma fa de ta du dë, nöö wa saka u seei da de e. Wa piki de buka seei a di soni dë. Biga u kë hoi di Buka u Gadu gbelingbelin da unu kumafa a dë.

⁶Nöo dee sëmbë u go a de dë, nöo de wë de ta luku kuma gaan hei sëmbë e. Ma di soni dë an dë gaan soni a mi, biga mi sabi taa Gadu hën an ta luku a sëmbë fesi. Ma boiti u di dë, fa de dë heima dë seei, ma de an buta wan wojo soni a di lei mi ta lei liba möönsö. „Biga de si taa di fa mi ta lei naandë, nöo a bunu kaa.”

⁷Nöo hën wë de ko si taa mi ku Petuisi, di wan wooko nöo wë Gadu da u ma de dë paatipaati. Petuisi hën da Tjabukama u Masa Jesosi a dee Isaëli sëmbë dendu, nöo mi da Tjabukama fëen a dee sëmbë dee na dë Isaëli sëmbë dendu. ⁸Nöo leti kumafa Gadu dë ku Petuisi a di wooko di a sai dë, nöo söseei a dë ku mi tu.

⁹Nöo fa i si Jakobosi, Petuisi, ku Johanisi sai dë, nöo de wë da dee sëmbë dee otowan ta si kuma posu a di biibi. Ma nöo fa de ko si fa Gadu dë ku mi ku ën bunuhati tjika, nöo hën de ko da mi ku Banabasi tuu maun. Nöo hën wë u ku de mbei buka te u kaba taa sö di wooko o paati. De o ta tja di Buka ta paaja a dee Isaëli sëmbë dendu. Nöo u, woo go a dee oto köndë sëmbë dee na u Isaëli. ¹⁰Ma wan soni nöo de begi u taa u musu ta heepi de ku dee penama u de „dee dë a Jelusalen naandë.” Ma nöo di soni de taki dë, mi bi dë tifihedu ku ën gaanfa seei kaa.

**Aki Paulosu konda taa a bi
bai Petuisi a wan soni.**

¹¹Nöo mi o taki wan soni aki da unu e, dee sëmbë. Fa i si Petuisi dë

gaan fesima dë seei, ma a wan juu dë nöo a bi ko a u na Antiokia, nöo hën wë mi bai ën a lanti fesi fu wan soni a bi du. Biga an bi a' leti.

¹²Biga a bi ta libi makandi ku dee biibima u Masa Jesosi fu Antiokia, dee na Isaëli sëmbë. Hën ku de bi ta njan a wan paabi. Nöo hën wanlë oto biibima u Masa Jesosi kumutu a Jakobosi a Jelusalen ala ko a u na Antiokia naandë. Nöo fa i si de ko dë, nöo de ta hoi di Isaëli wëti taa ee wan sëmbë aan di maaka u Isaëli nëen sinkii, nöo de an musu njan ku ën. Nöo di Petuisi ko si taa sö de ta du, nöo hën a ko fëëë. Hën a hai hënseei puu a dee sëmbë na Isaëli sëmbë dë dendu ko ta hoi di wëti dë tu, ¹³hën ku hii dee oto Isaëli biibima dee ku u sai dë. Banabasi seei de kisi hai tja go a dendu tu, faa go ta libi a di ganjan fasi dë.

¹⁴Nöo di mi si taa di libi u de an ta kai ku di Buka u Masa Jesosi di u ta konda aki, nöo hën wë mi fan ku Petuisi a hii dee oto biibima dë tuu fesi taa: “Womi.” A piki. Mi taa, “Di soni aki, a bigi a mi da i möönsö. Wë biga i da wan Dju^a sëmbë di bi ta dë a wëti basu, nöo di wojo fii ko limbo te nöo hën wë i kumutu. Nöo andi mbei i kë toona hai dee sëmbë na Dju aki tja go buta a dee wëti dë basu u du?” Sö mi fan ku ën.

¹⁵Nöo di soni mbei mi taki sö, dee sëmbë. Biga wë un sabi fa u dee Dju sëmbë dë kaa. U ta si u seei kuma wa ta booko Gadu wëti kuma dee oto köndë sëmbë. ¹⁶Ma tökuseei, so fuu bi ko sabi taa di hoi di u bi ta hoi dee wëti dë, nöo an ta heepi u

fuu ko bumbuu sêmbê möönsö a Gadu wojo. Wan kodo soni tö nöö sa mbei u ko sö, hên da ee u ta biibi a Jesosi Keesitu liba. Nöö hên wê mbei u ko ta biibi nëen e.

¹⁷Nöö fa i si u ta suku fuu musu ko bumbuu sêmbê a Gadu wojo ku biibi a [Masa Jesosi] Keesitu söndö hoi wêti aki, nöö hên wê mbei dee oto Dju sêmbê fuu ta luku u kuma bookowëtima. Nöö unfa un pakisei u di soni dë? Hên da Keesitu manda u fuu booko Gadu wêti ö? Nönö. Kwetikweti. ¹⁸Ma ee Gadu bai mi a wan soni te mi disêen kaa, nöö bakaten hên mi toona go tei ên möön, nöö awa ufö mi ko bookowëtima a Gadu wojo awaa.

¹⁹Wê, dee sêmbê o, fa i si mi bi ta hoi dee wêti dë, nöö hên wê tja mi ko a Gadu e. Biga mi bi biinga tefa mi wei, ma bi sa hoi de ku telu möönsö. Nöö fa mi dë aki, nöö ma dë a dee wêti dë soni möön e. Mi disa de gaanduwe fu mi sa libi kumafa Masa Gadu kê awaa. ²⁰Biga fa [Masa Jesosi] Keesitu dëdê a di lakpa pau dë, nöö mi ku ên tuu wê dëdê naandê e. Biga u dë di wan. Nöö di libi i si mi abi aki, na miseei ta libi ên möön. Masa Jesosi seei hên dë a mi hati ta tii mi. Nöö hii fa mi ta libi a di goonliba aki, nöö ku biibi nöö a di mii u Masa Gadu liba, di bi lobi mi tee a tei mi dëdê dëdê da mi.

²¹Nöö ee mi ta hoi wêti eti fu hên musu mbei mi ko bumbuu sêmbê a Gadu wojo, nöö hên da mi ta sösö di soni di Gadu du da mi naandê ku ên bunuhati. Hên mbei ma o du ên e. Biga ee a dë taa wan sêmbê bi sa hoi wêti te a ko bumbuu tjika

a Gadu wojo, nöö da an bi o dë fanöudu fu [Jesosi] Keesitu musu dëdê.

Aki Paulosu ta gandji da dee Galasia biibima u di de bia go ta hoi wêti.

3 Wê nöö un dee Galasia sêmbê u mi dë, andi seei du unu mbei un don sö? Sêmbê hên ko ganjan unu gaanfa sö nö, mbei un lasi unu seei te un fëekëtê di fa Jesosi Keesitu bi dëdê da unu nö? Ee! A bigi a mi da unu. Biga fa u bi tja Gadu Buka ko da unu dë, nöö u bi kondëen gbelingbelin da unu te a dë kuma a unu fesi seei de bi tja Masa Jesosi go peka a di lakpa pau kii. Sö wê un bi fusutan di Buka tjika e.

²Nöö hên wê mbei mi kê hakisi unu wan soni. Fa un bi kisi di Akaa u Gadu dë, fu di un bi ta hoi wêti mbei nö, naa fu di u bi konda di Buka da unu hên un ko ta biibi nëen? ³Wan a' fusutan nö? A fesi di un bi ko a Masa Jesosi, nöö di Akaa u Gadu hên bi seti di wooko a unu hati. Ma nöö fa u dë aki, un kê puu unu seei a di Akaa leiki tjëen go dou ku di fuunu seei kaakiti nö? ⁴Hii dee sitaafu un bi tja a fesi di un bi ko njunjun a di biibi dë, nöö u sösö un tja de nö? ⁵Nöö fa Masa Gadu ta da unu di Akaa fëen ta du foombofoombo soni a unu dë, nöö faandi mbei a ta du sö? Fu di un ta hoi wêti mbei nö, naa fu di un bi jei di Buka nöö un ko ta biibi nëen?

Aki Paulosu ta lei fa Gadu bi tei Abahamu fëen sêmbê u di biibi fëen hedi.

⁶Wê dee sêmbê, mi kê fuun toona mëni di soni di un bi jei u di gaan

sëmbë fuu de kai Abahamu. Biga de sikifi soni fëen a Gadu Buku taa, fa a biibi Gadu dë nöö fëen mbei Gadu si ën kuma an booko ën wëti wan daka. ⁷Nöö hën a ko fika sö taa dee sëmbë ta biibi Gadu nöö de wë Gadu ta luku kuma gbelingbelin mii u Abahamu ɓbiga de djei ën a di biibi.

⁸Nöö di Buku u Gadu bi taki tu taa te wan daka nöö dee sëmbë dee an dë Isaëli sëmbë o ko ta biibi, nöö Gadu o si de kuma de an bi booko ën wëti wan daka fu di biibi u de hedi. Nöö di Buka u Masa Jesosi aki sö, hën wë i si di Buku bi taki dë e. Nöö hën wë Gadu bi ta mëni tu di a taki da Abahamu taa:

A i hii fóluku u di goonliba sa feni heepi.

⁹Nöö da sö e, dee sëmbë. Ee u ta biibi kumafa Abahamu bi biibi, nöö woo feni di bunu u Gadu leti kumafa i si di gaan biibima dë bi feni ën.

Aki Paulosu ta lei de taa Masa Jesosi puu u a di siba u dee wëti.

¹⁰Ma hii dee sëmbë dee ta mëni u de hoi wëti fu de ko dë bumbuu sëmbë a Gadu wojo, nöö di siba u Gadu kisi de kaa e. Wë biga a dë a di Buku u Gadu taa:

Ee wan sëmbë ja ta hoi hii dee wëti u Gadu tuu

dee dë sikifisikifi a di Buku aki, nöö di siba u Gadu dë a i liba e.

Sö di Buku taki. ¹¹Ma nöö u sabi kaa taa na wan sëmbë sa ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo fu di a ta hoi wëti hedi e. Biga di Buku taki möön taa:

Di sëmbë di ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo

fu di a ta biibi nëen hedi, nöö hën nöö o feni di libi u Gadu.

¹²Nöö wëti hoi, nëen da biibi e, dee sëmbë. Biga dee wëti dë seei taki taa:

Di sëmbë di ta du ɓhii, dee soni dee dë sikifisikifi aki o feni libi a Gadu.

Wë nöö nëen da biibi möön e. ɓNöö hën tu, fa a taki dë, nöö hën da dee wëti siba u kaa. Biga na wan sëmbë tjika u hoi dee wëti u Gadu söndö misi.

¹³Ma fa i si ɓJesosi, Keesitu sai dë, hën puu u a di siba u dee wëti naandë. Biga di Buku taki möön taa,

Hiniwan sëmbë di de tei hëngi a pau kii,

nöö di siba u Gadu wë kisi ën.

Nöö fa de tei Masa Jesosi hëngi a di lakpa pau kii dë, nöö hën wë da di siba u Gadu kisi ën fuu hedi e, dee sëmbë. ¹⁴Nöö di soni mbei a du ën, fu hii sëmbë sa feni di bunu u Gadu awaa, kumafa Gadu bi paamusi Abahamu. Nöö a ko dë taa ɓna Isaëli sëmbë wanwan ma, hii sëmbë, ee i biibi a Jesosi Keesitu liba nöö joo feni di bunu dë. Nöö Gadu o da i di Akaa fëen tu di a bi paamusi u, fu di i ta biibi nëen liba.

Aki Paulosu ta lei de taa wëti an sa puu di buka u Gadu.

¹⁵Wë dee sëmbë u mi aki o, un boo taki di soni aki sö kumafa libisëmbë guwenti taa te i ku wan sëmbë mbei buka a wan soni te un sitampu ën a lanti fesi, nöö na wan sëmbë sa puu di buka dë möön e. Nöö söseei de an o sa buta wan oto soni nëen liba möön tu. Biga di buka mbei sö kaa.

¹⁶Nöo sö wë, Masa Gadu mbei wan buka ku Abahamu te a kaba taa a di böngö fëen hii sëmbë u goonliba sa feni heepi. Nöo fa a taki ën dë, an bi taa “dee böngö” e, ma a bi taa “di böngö”. Nöo di böngö dë nöo hën da „Jesosi„ Keesitu.

¹⁷Nöo di ten di Gadu bi mbei di buka ku Abahamu naandë, nöo dee Isaëli wëti an bi dë eti e. A baka föhöndö-ku-diitëni jaa bifö dee bakamii fëen ko kisi dee wëti a Gadu awaa u de musu hoi. Ma nöo fa de ko kisi de seei, ma dee soni Gadu bi paamusi Abahamu di a mbei di buka ku ën dë, de an puu möönsö. ¹⁸Biga ee a dë taa dee wëti dee ko a baka dë musu hoi ufö sëmbë sa feni dee bunu u Gadu, nöo an bi o dë taa Gadu ta da sëmbë dee bunu fëen u sösö fu di paamusi fëen hedi.

Ma na sö a dë e, dee sëmbë. Gadu ta da u dee bunu fëen u sösö ku ën bunuhati „söndö u ta hoi wëti e„ fu di sö a bi paamusi Abahamu.

Aki Paulosu ta lei de un heepi dee wëti Gadu bi da Mosesi abi da u.

^{19,20}Wë nöo mi hakisi unu e, dee sëmbë, ku un pakisei Gadu da u dee wëti? Wë a da u de faa lei u andi da bunu ku andi da hogi, nöo fu de hoi u a pasi tu fu te dou di juu di Masa Jesosi o ko. Biga hën wë bi da di böngö di Gadu bi paamusi Abahamu taa woo feni heepi nëen.

Nöo di paamusi di a bi paamusi dë, a hebi möön dee wëti a bi da a baka e. Biga di Gadu bi mbei di buka ku Abahamu, nöo hën ku ën wanwan tö nöo bi mbei ën. Oto sëmbë an bi dë ku de a de mindi.

Ma dee wëti, mindima hën wë tja de ko e. Biga Gaangadu manda dee basia fëen köndë u de tja dee wëti ko da Mosesi, nöo hën Mosesi tei de hën a tja de go da dee Isaëli sëmbë fu de musu ta hoi.

Aki ta lei faandi mbei dee wëti u Gadu bi ko.

²¹Wë nöo unfa un mëni u dee wëti dë? De ta fia ku dee paamusi u Gadu dee a bi paamusi Abahamu nö? Wë nöönö, de an ta fia ku dë e. Kwetikweti. Biga ee wëti bi sa dë di u bi sa hoi tee nöo hën u kisi libi a Gadu, nöo hën da wëti bi o mbei u ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo tuu. Ma an dë sö e! ²²Biga hii u libisëmbë tuu dë a hogidu basu, leti kumafa i si di Buku u Gadu bi taki kaa. Wa sa kumutu nëen basu fuu ko bumbuu sëmbë möönsö.

Ma dee sëmbë dee ta biibi a Jesosi Keesitu liba, nöo de nöo sa kumutu a wogi du basu u de feni di bunu di Gadu bi paamusi dee sëmbë ta biibi nëen.

^{23,24}Wë un boo taki ën sö, taa Masa Gaangadu bi buta u a dee wëti dë basu fu de ta hoi u gingin seei a pasi fu te „Jesosi„ Keesitu ko. Nöo di a ko, hën a tja di pakisei u Gadu ko a döo taa ee u biibi nëen nöo woo ko dë bumbuu sëmbë a Gadu wojo. ²⁵Nöo fa u dë aki, wa dë a dee wëti basu möön e, dee sëmbë, fu di u ko ta biibi a Masa Jesosi.

Aki Paulosu ta lei de fa biibima ku biibima dë a Gadu wojo.

²⁶Dee sëmbë o, fa un ko ta biibi a Jesosi Keesitu liba dë, nöo un ko

miii u Gadu e. ²⁷Fa i si un ko nama ku ën tei dopu dë, nöö unu ku ën tuu ko dë di wan sëmbë. ²⁸Nöö aan toobi e, ee i dë Dju sëmbë ee ja dë Dju, ee i dë saafu ee ja dë saafu, ee i dë womi ee i dë mujëë, ma fu di un dë sëmbë u Masa Jesosi Keesitu, nöö unu tuu ko dë di wan. ²⁹Nöö a Gadu wojo, nöö unu wë da dee gbelingbelin böngö u Abahamu e, nöö woon kisi hii dee bunu Gadu bi paamusi ën taa a o da dee böngö fëën.

Aki Paulosu ta taki soni u di guduma mii.

4 Wë nöö aki woo taki soni u wan guduma mii. A dë sô taa te a dë miii nöö an dë fëën seei eti e. Aluwasi fa a o abi hii dee gudu fëën tata a bakaten seei, ma a dë a sëmbë basu leti kuma saafu nöö. ²Hën tata o buta wanlô futuboi faa kijjëën dëën, nöö de o ta tjëën ta manda a soni fu tee juu fëën dou faa kumutu a sëmbë basu.

³Wë nöö a fesi, nöö sô wë u bi dë tu e, dee sëmbë, a dee wëti u libisëmbë basu. ⁴Ma teefa di leti juu u Gadu dou, nöö hën a manda di Womi Mii fëën ko a goonliba. Wan mujëë pai ën leti kumafa mujëë ta pai miii nöö. Hën seei bi dë a wëti basu tu e. ⁵Nöö fa a ko dë, a ko faa puu u a wëti basu buta ko miii u Gadu kumafa di guduma mii bi kumutu a dee futuboi basu. Biga a buta u fuu kisi hii dee soni dee wan mii u Gadu musu kisi. ⁶Nöö fu di u dë miii u Gadu, hën a manda di Akaa u di Womi Mii fëën ko a u

hati. Hën ta mbei u ta wai ku ën ta kai ën “Taata”.^b

⁷Wë nöö sô a waka e, dee sëmbë. Wan dë a wëti basu möön kuma wan saafuma e, ma un ko dë miii u Masa Gadu fu di unu ku hën mii Jesosi Keesitu ko di wan. Nöö woon feni hii dee bunu dee a buta da unu fuun feni fu di un dë miii fëën e.

Aki Paulosu ta gandji da de mööñ u dee wëti hedi.

⁸Ma kumafa u bi taki dë seei, dee sëmbë, a fesi wan bi sabi Masa Gadu e. Un bi dë saafu a wanlô soni de ta kai gadu basu, ta hoi dee wëti u de. Ma hii fu di dë na Gadu seei de bi dë. ⁹Ma nöö di ten un ko sabi Masa Gadu, ma fuu taki, Masa Gadu hën fosu ko sabi unu, wë nöö andi mbei un toona go a dee lö sôsö wëti dë möön u du? Saafu un kë dë sô möön nö? ¹⁰Wë biga misikuma un toona ta hoi wantu wëti apaiti möön di ta nama a liba, bamba daka, ee nasö jaa. ¹¹Hën mbei wë mi ko fëëë da unu e, dee sëmbë, taa fa mi bi ta wooko a unu mindi dë, nöö u sôsö mi bi ta wooko.

¹²Dee sëmbë o, mi ta begi unu gaantangi e, taa be un toona ko dë leti kumafa i si mi dë aki. Biga mi wë da wan Isaëli sëmbë di bi ta hoi dee wëti fu mi ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo. Te wan pisi nöö hën wë mi disa de ko ta libi söndö hoi de, kuma unu. Nöö hën fa u dë aki misikuma un kë ko tei dee lö wëti dë awaa ta hoi. Wë nöö an bunu e.

Aki Paulosu ta mëni de a di fa de bi libi ku ën.

Dee sëmbë o, mi begi unu, un boo toona libi kumafa u bi dë e. Wë

b 4:6 Aki Paulosu kai “Abba”. Hën da di fasi wan piki mii bi ta kai ën tata a di Alamaiki töngö.

biga di mi bi ko a unu dē, nöö na wan daka un bi libi hogi ku mi seei.

¹³Mi kë fuun toona mëni di soni mbei mi bi ko fika ku unu ala. Mi bi suwaki e, nöö hën wë un bi hoi mi. Nöö fa un bi hoi mi dē, nöö naandë a waka mbei mi konda di Buka u Masa Jesosi fosu toon da unu.

¹⁴Nöö a di ten dē, na wan fuunu seei bi mbei mi fa u di siki di bi dē a mi sinkii. Fa a bi dē wan fuka soni da unu seei, ma töku wan bi sösö mi e, ma un tei mi leti kuma wan basia u Masa Gadu Köndë, kuma Jesosi Keesitu seei. Sö wë un hoi mi bunu tjika.

¹⁵Nöö di gaan wai di un bi ta wai ku mi naandë, naasë a dë? Wë biga mi sa piki sëmbë gbelin seei taa soni an fika di wan bi sa du da mi a di ten dē. Ee dee wojo sii fuunu a unu sinkii dë seei un bi sa diki puu, nöö un bi o puu de da mi. ¹⁶Wë nöö andi mbei mi ku unu poi? Fu di ma ta kwei fan da unu ma mi ta fan ku unu gbelingbelin, nöö hën di soni dë mbei mi ku unu ko felantima nö?

Aki Paulosu ta bai de a dee sëmbë dee kë tja de ko buta a wëti basu.

¹⁷Wë be mi bai unu a wan soni e, dee sëmbë. Fa i si dee sëmbë ta biinga ku unu naandë, nöö na bunu fuunu de kë sö e. Ma puu wë de kë puu unu a u, be un go ta kule a de baka.

¹⁸Wë nöö ee wan sëmbë ta biinga ku unu nöö a bunu, ee a dë taa fu wan bumbuu soni hedi. Biga söseei mi ta biinga ku unu kaa. Ma nöö na te mi ta dë ku unu bifö mi ta biinga sö e, ma hiniwanten. ¹⁹Biga fa i si u dë aki, dee mii, mi toona ko dë seei

a wan gaan fuka fuunu hedi, leti kuma te wan mujëë dë a pai liba. Biga mi ta biinga seei da unu möön fu mi sa si di bumbuu libi fu Jesosi Keesitu a unu.

²⁰Ma fa mi ta bai unu aki seei, nöö na sö mi bi kë e. Mi bi kë fan ku unu a wan möön suti fasi. Fëen mbei mi kë toona ko a unu ala möön hii soni, biga mi a' booko hedi fuunu gaanfa e.

Aki Paulosu ta konda soni u Abahamu ku de tu mujëë fëen.

²¹Wë un dee sëmbë dee kë libi a wëti basu dë, un konda da mi. Wan bi jei di oto u Abahamu di dë sikifisikifi a Gadu Buku ö?

²²Wë a dë sö taa Abahamu bi pai tu womi mii. A pai wan ku di saafu mujëë, nöö a pai wan ku di tööu mujëë fëen. ²³Nöö di mii di a pai ku di saafu mujëë, hën an pai a wan foondo fasi e. Ma di mii di a pai ku di tööu mujëë fëen hën pai a wan foondo fasi. Biga Abahamu ku ën mujëë an bi pai wan daka, ma fu di Gadu bi paamusi de taa a o da de wan mii nöö hën mbei de ko pai ën.

²⁴Nöö di soni dë leti kuma wan nöngö sö, fu de tu buka Masa Gadu bi mbei ku libisëmbë. Boo taki ën sö taa di saafu mujëë, hën da di buka Masa Gadu bi mbei ku dee Isaëli sëmbë di a da de dee wëti fu de musu hoi. Di fii mujëë, hën da di buka Gadu bi mbei ku Abahamu di a paamusi ën taa a o dëen sëmëni soni fu di a ta biibi ën hedi. Nöö di saafu mujëë, hën de kai Hagali, nöö dee bakamii fëen tuu dë a saafu leti kuma de mama.

²⁵Wë nöö a di kununu de kai Sinai na Alabia Köndë, nëen hedi ala Gadu bi da dee Isaëli sëmbë dee wëti u de musu hoi. Nöö di kununu dë, a ta da u mēni u di saafu mujëë. Biga leti kumafa i si Hagali ku dee mii fëen bi dë a saafu, nöö sōseei Isaëli sëmbë dë a saafu u dee wëti Gadu da de naandë fu te kisi fa u dë aki eti. Sōseei fa Jelusalen sai dë, hën da di hedi köndë fu Isaëli sëmbë, nöö hënseei dë kuma di saafu mujëë tu. Biga a dë a saafu te kisi hii dee sëmbë fëen. De tuu dë a wëti basu.

²⁶Ma de ta kai wan oto köndë Jelusalen möön tu e, ma hën an dë a goonliba aki. A dë a Masa Gadu ala, nöö di naandë dë kuma di tööu mujëë u Abahamu. Biga an dë saafu a wëti basu. Ma hën a dë fiifii. Nöö hën wë da mama köndë fuu e, dee sëmbë, biga u seei wa dë a wëti basu tu.

²⁷Nöö haika fa di Buku taki e. A taa:

I da wan mujëë ja bi ta pai,
ma fa u dë aki, i sa ko dë
waiwai awaa.
Aluwasi fa bëë an bi njan i wan
daka,
ma seei joo ta wai.
Fa i bi dë i wanwan tö naandë,
nöö joo ko abi mii seei tee a hia
awaa
möön di mujëë di i si bi abi di
manu fii.

Sö di Buku taki e.

²⁸Nöö ku sō wan paamusi u Gadu Sala pai di mii de kai Isaki e. Nöö sōseei, dee sëmbë, fa mi ku unu ko miii u Gadu aki, nöö di paamusi u Gadu hën wë mbei u ko sō e. Biga

Gadu paamusi u taa ee u biibi a Masa Jesosi nöö u sa ko miii fëen.

²⁹Nöö leti kumafa i si di mii u Hagali bi ta toobi Isaki a di ten ala, nöö sō nöö a dë ku u fa i si u dë aki tu. Biga dee sëmbë dee dë libisëmbë mii nöö, de ta toobi u dee sëmbë dee ko dë miii u Gadu ku di kaakiti u di Akaa fëen.

³⁰Wë unfa di Buku u Gadu taki möön? A taa:

Jaka di saafu mujëë ku ën mii
puu dë,
be de go.
Biga di gudu u di tata,
di saafu mii an o feni na wan
kodo soni fëen möönsö.
Ma di mii u di fii mujëë, hën
wanwan nöö o feni ën.
Sö a sikifi a di Buku e.

³¹Wë da sō a dë e, dee sëmbë. Wa dë kuma mii u di saafu mujëë e, ma u dë kuma mii u di fii mujëë.

**Aki Paulosu ta taki da
de u de fika fiifii.**

5 Wë dee sëmbë o, di soni mbei „Jesosi” Keesitu puu u a di sitaafu u dee wëti basu, hën da fuu musu ko dë fiifii e. Wë nöö be wan toona go dë a wëti basu möön, ma un boo fika fiifii sō wante.

²Nöö un haika. Mi Paulosu ta fan ku unu aki, taa ee wan sëmbë i tei di maaka u Isaëli a i sinkii fu hën musu mbei i ko bunu ku Gadu, nöö hën da di dëdë u „Masa Jesosi” Keesitu an heepi i seei eti e. ³Fa i si mi fan aki, nöö sō nöö mi o ta fan ku hiniwan sëmbë di tei di maaka naandë, taa fa i seti hoi wëti dë kaa, nöö i musu ta hoi hii dee wëti tuu te dou, ufö i sa ko bunu ku Gadu.

⁴Nöo hën wë da un koti paati ku „Jesosi” Keesitu. Biga un kumutu a di soni di Gadu du da u ku ën bunuhati toona kai go a wëti basu möön.

⁵Ma fa i si uu dë aki, wa dë sö e. Biga uu sabi taa Masa Gadu buta u bumbuu sëmbë nëen wojo kaa fu di u ta biibi ën hedi. Nöo di Akaa u Gadu wë, hën ta mbei u abi di biibi dë e, dee sëmbë. Fëen mbei u dë ku wai ta mëni di daka di woo ko bumbuu ku telu a u libi. ⁶Nöo fa i si u nama ku Jesosi Keesitu aki, ee i abi di maaka, ee ja abi di maaka, an dë wan wojo soni e. Ma ee u ta biibi a Masa Jesosi te di lobi u Gadu dë u si a u libi, nöo hën da di soni Gadu ta suku a u fa u dë aki.

⁷Un bi ta libi seei tololoo nango e, dee sëmbë. Wë ambë seei ko tapa unu mbei wan ta piki dee tuutuu soni u bi konda da unu möön? ⁸Fa de tja di njunjun lei ko a unu dë, nöo na a di Gadu di kai unu fuun ko sëmbë fëen a kumutu e. ⁹Biga di lei dë o poi dee bumbuu lei fuunu tuu fiaa, leti kumafa te wan kodo fisi poi a suwa nöo a ta kisi dee otowan tuu. ¹⁰Ma töku fa un ta hëngi nango ala seei, ma mi ta biibi a Masa taa woon toona ko nama ku mi nöömö. Ma nöo di sëmbë di tja di buuja libi naandë ko a unu, Masa Gadu o sitaafu ën nöömö e, aluwasi ambë a dë.

¹¹So sëmbë ta mindi soni da mi taa mi ta manda sëmbë eti fu de musu koti di maaka u Isaëli a de sinkii ufö de sa ko bumbuu sëmbë a Gadu wojo. Wë nöo ee sö mi ta lei sëmbë tuu, nöo faandi mbei dee Isaëli sëmbë ta toobi mi sö? Biga

di lei dë an ta toobi de e. Ma di lei u Masa Jesosi fa a dëdë da u a di lakpa pau puu u a wëti basu, hën ta toobi de.

¹²Wë dee sëmbë dee ta buta ku unu ku di maaka u Isaëli soni dë, nöo mi kë fu de koti de sen kamian kolom puu a de sinkii tuwë wante „be di maaka soni dë kaba a mi jesi”.

Aki Paulosu ta lei de fa u de libi awaa.

¹³Wë dee sëmbë u mi aki, Masa Gadu bi kai unu puu a wëti basu fuun ko dë fiifii tuu e. Ma na fuun pasa maaka go ta du hii dee hogi dee di hati fii ta manda i fii du. Kwetikweti! Ma un musu ta lobi unu na unu ta dini unu seei makandi. ¹⁴Wë biga „ee wëti un kë hoi sö,” nöo be un hoi di wan kodo wëti aki. Hën da i musu ta lobi di otowan fii kumafa i lobi i seei. Nöo te i du sö kaa, nöo hën da i hoi hii dee wëti u Gadu tuu. Na wan u de o fika. ¹⁵Ma ee un sai dë ta kosi dee otowan fuunu ta feti ta du taku soni ku unu seei makandi kuma taku mbeti, nöo un luku bunu e. Biga dee soni dë o poi unu kaba a sösö gbegedee.

Aki ta lei di tooka u te i dë a i seei leiki, ku te di Akaa u Gadu ta tii i.

¹⁶Nöo mi taki e, dee sëmbë, un musu buta unu seepi a di Akaa u Masa Gadu leiki, nöo wan o ta du dee hogi soni dee di hati fii ta manda i fii du. ¹⁷Wë biga na dee lö soni dë di Akaa u Gadu ta kë a u e. Söseei di bunu di di Akaa kë fuu du, nöo nëen di hati fuu ta kë fuu du. Nöo sö de dë ta fia ku deseeri

makandi te wa sa du dee soni u kë du.

¹⁸Ma ee i buta i seei a di Akaa u Gadu leiki, nöö an o dë fii musu ta duwengi i seei fii ta hoi pepei wëti möön e, biga di Akaa hën o ta tii i kaa.

¹⁹Nöö dee soni di hati fii ta manda i fii du dee na ta kai ku Gadu, nöö hii sëmbë sa si taa de wë disi:

I ta libi jajo libi.
I ta libi fanafiti libi söndö sen.
I ta du pepei hogi a di së u manu ku mujëë soni.

²⁰I ta dini oto gadu möön leki Masa Gadu.

I ta wisi sëmbë.
I ta buuse sëmbë.
I lo/ fia ta buja ku sëmbë.
I ta djalusu da otowan.
I a' taku hatiboonu.
I ta biinga fii wanwan tö musu feni bunu.

I lo/ u suku toobi ta pii oto ta paati sëmbë ku sëmbë.

I ta hai i seei puu a sëmbë dendu fu hiniwan piki soni hedi.

²¹I ta haun ku sëmbë.

I ta bebe soni ta dööngö ta du fanjanfanjan soni, ta libi hii dee lö libi dë.

Nöö mi ta bai unu wan pasi möön kumafa mi bi bai unu kaa, taa dee lö sëmbë ta libi dee lö libi dë, de an o dë a dendu u dee sëmbë Gadu ta tii möönsö e.

²²Ma te di Akaa u Masa Gadu ta tii i, nöö dee soni aki o dë a i libi:

Joo ta lobi sëmbë.
Joo dë ku wai a i hati.
Joo abi kötöhati.

Joo abi pasensi.

Joo abi tjalihati u sëmbë.

Joo abi bunuhati.

Sëmbë o sa futoou i a soni.

²³Joo abi sakafasi.

Joo ta tii i seei a soni.

Nöö ee u libi sö, nöö wa o poi na wan wëti e, dee sëmbë.

²⁴Nöö u dee sëmbë dee dë u Jesosi Keesitu, nöö uu kaba ku dee awoo libi fuu dee u bi ta libi e. Fa u bi ta hangi u du dee soni dee an ta kai ku Gadu dë, nöö u kaba ku dee lö soni dë gbegedee. A dë sö kuma u tja de go peka disa a di lakpa pau ka de bi kii Masa Jesosi, fu de aan kaakiti a u liba möön. ²⁵Biga fa u dë aki, di Akaa u Masa Gadu da u wan njunjun libi. Wë nöö di a da u ën sö kaa, dee sëmbë, nöö un boo dë nëen leiki e.

²⁶Wan musu ta suku hei ku në, biga dee soni dë ta tja haun ku toobi ko.

Aki Paulosu ta lei de fa u de libi ku deseei.

6 Wë dee sëmbë u mi o, kandë wan fuunu du wan soni di an kai ku Gadu. Nöö te a pasa sö, nöö un dee sëmbë dee di Akaa u Gadu ta tii, nöö unu wë musu toona heepi di sëmbë dë tjëen a wan saapi fasi ko buta a pasi baka. Ma nöö fa i si i ta heepi ën dë, nöö i musu köni ku i seei tu e, biga i seei sa misi tu.

²Un musu ta heepi unu seei makandi ta tja dee fuka fuunu e, dee sëmbë. Nöö te un du sö kaa nöö hën da un ta hoi dee wëti u [Masa Jesosi, Keesitu.

³Nöö ee wan sëmbë i ta mbei i seei hei ma ja dë sö, nöö hën da i ta ganjan i seei e.

⁴Hiniwan sēmbē musu wegi di soni a ta du luku ee a bunu, ee an bunu, nöö joo dē waiwai. An o dē fii luku ee di fii kai ku di u di otowan. ⁵Wē biga hiniwan sēmbē musu piki Gadu hēnseei a dee soni dee a ta du.

⁶Nöö ee wan sēmbē i ta lei Gadu wōutu a wan sēmbē, nöö i musu libi bunu ku di sēmbē dē ta paati dee bunu fii ku ěn.

⁷Nöö wan ganjan unu seepi e, dee sēmbē, [taa di Gadu puu u a wēti basu kaa nöö u sa libi fa u kē]. Wē biga wan sa hoi Gadu a sipootu.

Di soni di i paandi, hēn nöö joo koti.

⁸Di sēmbē di butēen seei ta du dee hogi soni dee hēn hati ta mandēen, nöö a o poi kaba a sösö u teego. Ma di sēmbē di butēen seei a di Akaa u Gadu basu ta du dee soni di Akaa ta mandēen, nöö hēn di Akaa o da di libi u teego.

⁹Nöö fēen mbei u musu ta du bunu nango nöömö. Wa musu wei möönsö. Nöö ee wa lasi hati nöö te di lepi ten dou nöö woo koti nöömö.

¹⁰Fēen mbei ee u feni pasi u du wan sēmbē bunu nöö u musu du ěn wante. Sö u musu libi ku hii sēmbē e, ma möön gaanfa ku dee oto sēmbē dee ta biibi Masa kuma u seei.

Aki Paulosu wasiköi de wan pasi möön ufö a tapa di biifi.

¹¹Dee sēmbē o, un luku fa dee sikifi maaka a di pampia aki bigi.

¹²[Ma mi ta mbei ěn sō nöö, biga mi kē bai unu taa, dee sēmbē dee lo/ u

hoi wēti dē, sösö gafa tō nöö de ta suku a libisēmbē. Hēn mbei wē de ta duwengi unu fuun musu tei di maaka u Isaēli a unu sinkii. Na fu wan oto soni mbei, ma de an kē fu dee oto sēmbē u de toobi de. Biga de o kisi sitaafu ee de piki taa fa [Jesosi], Keesitu dēdē a di lakpa pau dē, nöö a puu u a wēti basu.

¹³Fa dee lö sēmbē koti de sinkii dē seei, ma de an ta hoi dee wēti u Gadu e. Ma de kē fuun musu koti di maaka be de feni gaan nēbai taa de wini unu tja ko a de sē.

¹⁴Ma mi, fa mi dē aki, ma ta njan buka a oto soni möönsö möön leki di dēdē Masa Jesosi Keesitu dēdē da u a di lakpa pau. Hēn nöö mi ta kai gaan soni. Nöö hēn wē puu mi a dee soni u goonliba aki basu.

Wē biga dee soni goonliba sēmbē ta kai gaan soni, nöö ma ta kai de soni möön e. Söseei dee soni mi ta kai gaan soni aki, nöö de an dē wan wojo soni da de tu.

¹⁵Mi taki e, dee sēmbē, ee i abi di maaka, ee ja abi di maaka, an dē wan wojo soni. Ma ee i ko feni libi a Masa Jesosi Keesitu te i ko wan hii njunjun sēmbē, nöö hēn da di gaan soni fa u dē aki.

¹⁶Nöö un dee sēmbē ta libi kumafa mi ta lei unu aki, mi ta begi Masa Gadu da unu tuu taa a musu dē ku unu ku ěn bunuhati ta da unu kötöhati e. Biga fa un dē aki, unu da dee apaiti sēmbē u Gadu.^c

¹⁷Nöö mi ta begi unu tu, taa wan mbei sēmbē toobi mi ku dee soni aki möön e. Biga dee maaka dee mi kisi u dee fon de bi foo mi fu Masa

^c 6:16 Aki Paulosu taa: “Unu da dee Isaēli sēmbē u Gadu.”

Jesosi hedi, nõö de tuu dë leti a mi sinkii aki kaa.

¹⁸Söö. Wë mi o tapa aki, dee sëmbë. Masa Jesosi Keesitu

musu dë ku unu ta tja unu ku ën bunuhati. A tan sö.